

Tour de France, francoska Baskija in pršec Atlantika 2008

Z rahlo zamudo sledi nadaljevanje »prostega spisa za osnovnošolce«, ki ga pa moja dva bralca verjetno sploh nista pričakovala. Kakorkoli, baje da od viška ne boli glava (mene pač velikokrat), zato mislim, da ne bo nobene katastrofalne škode, če še kakšno besedo spravim na papir, ozirom monitor.

Torej kanal Du Midi je ostal za nama.

Ker sva v enem izmed prejšnjih potovanj že prečila Pireneje skozi Andoro in nato po španski strani nadaljevala do Pamplone (o tem bi raje drugič), sem se odločil, da tokrat raziščeva še francoski del grebena. Nekje v arhiviranih datotekah mojega »bio hard diska« sem pričakoval majhne gorske vasice, veliko prostora za spanje ter malo bolj sveže podnebje, kajti julijska vročina v južni Franciji je bila kar pasja.

Potrdilo o pravilnosti razmišljanja (vsaj o vremenu) sva dobila že kar naslednji dan, saj nama je popoldansko deževje dodobra opralo kamper.

Prva resna postojanka je bila vas Lezat-sur-Leze. S sokoljim očesom vedno budno spremljam kakršnekoli prireditve, dogajanja, oziroma vsaj zbiranja prebivalcev in kakor vaška tercijalka skoraj vedno prinesem svoj nos na mesto dogajanja.

No, tudi tu me »šesti čut« ni izneveril.

Poleg drugih prireditev, ki se dogajajo večinoma od aprila dalje, kamor spada tudi festival čokolade, je tudi sejem konjev, ki se je prav takrat dogajal, tradicionalen. Ob konjih različnih pasem in velikosti so se možato pomenkovali njihovi lastniki in obiskovalci, morebitne dame pa so zardevale ob prikritih pogledih proti »premoženju« žrebcev. Od lokalnih dobrot, ki so jih ponujali, so mi »gušte« najbolj delali na žaru pečeni konjski zrezki (kako prikladno kajneda), vendar sem ob mani rok prejemal mrke poglede in Sabinina pojasnila, da je meso za kosilo že odmrznjeno in naj se nikar ne pačim in izmišljujem.

To leto je sejem sovpadal tudi z urnikom francoskega Toura, ki naj bi prečkal to vas naslednji dan. Priznam, o Touru in proceduri nisva imela pojma in »pametni glas« v meni je dal predlog, da bi se mu bilo pa mogoče pametno izogniti.

Zato sva se odločila, da po ogledu sejma odpeketava še malo naprej.

Midi-Pyreneees

Dolina Garonne

Cazeres je bil najino pribežališče pred nevihto. V miru sva kuhala, pojedla in se ob steklenicah caberneja dolgočasila. Postojanko v Cazeresu sva si našla tik ob Garoni, pri mostu. To je bila sicer izvrstna lokacija, ampak navkljub nekaj kamperaškim kolegom, ki so se dolgočasila ob meni, mi je pogled pogosto uhajal skozi

okno, kjer so se skoraj v gosjem redu mimo valili kamperji. Kot vedno ob podobnih priložnostih sem se spraševal ali mogoče zamujam nek »super duper« štelplac, kakšno prireditev ali bognedaj celo kakšno fešto. Pomiril sem se šele, ko je dež prenehal in sva se odločila za večerno-nočni ogled mesta. Ob desetih zvečer je bilo mesto prazno, le v neki zanikrni beznici je točaj ob pospravljanju pulta gledal nogomet na ogromnem lcd zaslonu, ki je visel na steni. Napoved za naslednji dan je bila obetavna in svežina noči nama je prinesla miren spanec.

Cazeres

Po obveznem jutranjem fotkanju sva nadaljevala pot proti prelazu Peyresourde v Pirenejih, kjer sva si privoščila pojedino in seveda poiskala morebitno večerno počivališče, hkrati pa sva budno opazovala, kam neki so prejšnji dan izginjale tiste črede kamperjev. Zgodba se je začela razpletati malo pred Luchonom. Kamperji z iztegnjenimi tendami, pokonci postavljenimi satelitskimi antenami in skoraj z obveznim roštiljem so bili čedalje pogostejše parkirani kar na pravkar pokošenih travnikih ob cesti. Prosto po Prešernu. Prepričan sem bil, da je na »tapeti« kakšen kamperaški »rock Otočec« ali kamperaška nirvana druge sorte, če ne še kaj hujšega. Motilo me je edino le dejstvo, da se vseskozi premikava po trasi Toura, kajti fluorescentne puščice z oznako »Tour« so naju zvesto spremljale. Upala sva, da glavni krivec morda le ni dirka vseh dirk, ampak na koncu je z barikado zaprta cesta nakazala in potrdila najine »zle« slutnje. Mislila sva, da bo prelaz Peyresourde za tisti dan ostal le pobožna želja. Parkirala sva na zgledno urejenem štelplacu ob športnem letališču. Sicer je Luchon mesto, kjer so terme verjetno glavni nosilec dohodkov. Arhitektura je staro-nova, glavna ulica je polna hotelov, restavracij, butikov, trgovinic, gneča pa je bila, ob dejstvu, da smo pričakovali najboljše bicikliste, komaj znosna. Obisk tudi v času Toura priporočam.

Zbrala sva potrebne informacije o urniku Toura za tisti dan ter se odločila zasesti mesta v »loži«, da si prisilno prostovoljno ogledava prireditev. Luchon se nahaja ob vznožju vzpona na prelaz, zato sva okupirala ograjo na hribu takoj za ovinkom, saj sem pričakoval, da bodo tekmovalci zaradi vzpona vsaj malo upočasnili tempo in ne bodo tako hitro odbrzeli mimo. Seveda se bralca, ki zadevo poznata, verjetno že nasmihata spričo moje naivnosti. Začudena sva bila le nad dejstvom, da je bila cesta zaprta več kot tri ure pred prihodom tekmovalcev. Vendar nisva ostala presenečena za dolgo. Prvi so prispeli policijski avtomobili, zatem avtomobili komisarjev, vipovcev, kakor tudi nekaj servisnih služb in podobnih pomembnežev. Potem pa se je začelo. Dvourni mimohod »karnevala« sponzorjev Toura z izvorno prirejenimi in v logotipe ali pač prodajne artikle zakamufliranimi »prevoznimi sredstvi«. Zdelo se mi je, da je Cerknica proti »karnevalu« Toura pravi otroški vrtec. Iz avtomobilov je igrala bučna glasba, mične hostese pa so iz vozil metale kape, majice, obeske, bombone, plastenke z mrzlo vodo, svinčnike, obiskovalce so prhali z visokotlačnimi čistilci, skratka poudarek je bil na tistem, kar je zastopal oziroma prodajal sponzor. »Raja« je mrzlično vpila, stegovala roke in »fehtarila« produkte, ki so jih skoraj z »lopatami« metali skozi okna vozil.

Pred-tour

Pred-tour

Imela sva občutek, da se zadeva kar ne bo nehala in tudi midva sva že imela polno malho »robe«.No, potem sva videla, da gre zares. Pobegla glavnina treh kolesarjev je privijala mimo in vse, kar sem lahko izustil, je bilo »pa ljudi jeli to moguče«. Komaj sem naredil par fotk, že se je vsula glavnica. Škloc, škloc, škloc in adijo. Spogledala sva se in kar nisva mogla verjeti, da je to to. Bog ve, koliko kilometrov so prevozili francoski kamperisti in več kot tri ure čakali (nekateri tudi cel dan) na »veliki dogodek«. Tour pa jo je pihnil mimo v dvajsetih sekundah. Pof in že jih ni bilo več. Neverjetno. »In tole hodi polovica kamperistov v Franciji gledat? Očitno.«

Tour

Tour

Da ne bosta bralca pomislila, da dajem v nič organizacijo ali samo prireditve. Ne. Prav nasprotno. Zadeva je prav zabavna ter izkušnja več, le jaz si je verjetno dvakrat ne bi šel ogledat. A sem se uštel. O tem nekoliko kasneje.

Cestne barikade so odprli dobre pol ure po »mimohodu«. Ker je bila ura še kar zgodnja, sva se odločila, da jo bova počasi sopihala za kolesarji v klanec. Pričakovala sva, da bo morebiti na vrhu cela »štala«, vendar sva se kar pogumno bližala cilju. Na poti sva srečala vsaj dvesto kamperjev, od katerih so nekateri že rinili v dolino, drugi pa so se mirno, ob zabavi, pijači in roštiljanju, pripravljali na nočitev. Predvidevala sva, da bo ponoči mrzlo, saj se prelaz nahaja na višini približno 1500m.

Col de Peyresourde

Na vrhu sva našla lep prostor, se razgledala po okolici, si pripravila palačinke z nutello ter se dodatno sladkala z Monbazilliacom. Od kolesarjev ni bilo ne duha ne sluha, kakor tudi ne od spremljevalnih ekip in logična razlaga je bila, da so šli naprej v dolino. Po hladni noči sva bila tudi midva pripravljena na »sestop z gora«.

Col de Peyresourde

Ker sva bila namenjena v Gavarnie, kjer baje domuje najvišji slap v Evropi (naravni park Ordesa Pyrenees, ki se razteza iz Španije v Francijo) sva po vožnji v dolino spet nataknila »dereze«. Kamperjev ob cesti je bilo še vedno ogromno in najina skrb je bila, da slučajno ne bi spet naletela na Tour.

Videti je bilo, da so si »izbrali« enako traso kot jaz in to spoznanje nama ni bilo ravno pisano na kožo, spričo porajajočih se misli, da bova verjetno vse do Atlantika vozila za njimi.

Ko sva le priplezala na Col d'Aspin, sva ob občudovanju čudovitega razgleda ugotovila, da je že prejšnji dan čez ta prelaz potekal Tour ... kar pomeni, da je ekipa startala v mestu Toulouse in nadaljevala po dolini Garonne, čez Col de Peyresourde, potem v dolino, nato čez Col d'Aspin in še enkrat v dolino ter zatem do Bagneres de Bigorre.

Autoroute mi je izračunal skoraj 250 km. Če bi upošteval še višinsko razliko, bi me morda še infarkt.

Morda se bralcema to ne bo zdelo nič posebnega, ampak, oprostite izrazu, meni je to »un-fuc*-ing-believable«. Čudim se, da kdo to turo sploh odpelje brez dopinga. Vse, kar lahko rečem je vsa čast in kapo dol.

Col d'Aspin

V dolini, točneje v vasi Sainte Marie de Campan, sva (neverjetno kajne), spet naletela na barikado. Zaradi rušitve plana potovanja mi je že rahlo dvigovalo pritisk v ekonomu. Sicer sva imela dovolj časa, le početi ni bilo kaj pametnega, zato sva se spet predajala kulinaričnim užitkom.

Sabina je med drugim preizkušala ravnotežje s plezanjem po travnatih balah, ki so bile posejane med kamperji, ti pa so bili na široko razmetani po okoliških travnikih.

V turističnem uradu sva si pridobila plan Toura in izvedela, da je to zadnja etapa v Pirenejih. Kolesarje je prav tako kot naju čakal vzpon na 2100m visok Col de Tourmalet, kar naj bi bilo sklepno dejanje pirenejskega dela Toura.

Če se bosta bralca morda odločila za obisk Pirenejev (zelo priporočam) vzporedno z gorsko verigo, oziroma od vzhoda proti zahodu, naj povem, da se doline vijejo v smeri sever-jug in posledično bosta soočena s plezanjem čez številne prelaze. Midva sva bila nad »planinarjenjem« navdušena pa tudi več kot prileglo se nama je malo svežine po »savnanju« v južni Franciji.

Sainte Marie de Campan

Po vnovični kompletni proceduri »mimohoda«, ki sem jo opisal že zgoraj, sva bila tudi midva zrela za naskok na Tourmalet. Odveč je razlaga, da so ga kamperji popolnoma okupirali. Tik pod vrhom je smučarsko središče z vso pripadajočo infrastrukturo. Odločila sva se, da bova prespala na vrhu. Vreme nama je odlično služilo v dolini, na 2000 m pa sva bila v objemu oblakov. Vidljivost je bila 2-3 m. Tudi tokrat sva pričakovala hladno noč. Z vsako uro je termometer kazal manj in drugo polovico noči sem bil prisiljen kar dobro ogrevati kamper. Zbudila sva se v sončno jutro. Panorama je bila fantastična. Gavarnie pa naju je tudi že čakal.

Gavarnie je vasica pod vznožjem tri tisočakov, od katerih je šef Monte Perdido s 3.355 m. Od vasice je možno prepešačiti po dolini do vznožja 400-metrskega slapu, kar midva nisva izkoristila, saj je moja lenoba in seveda praktičnost (tipični Balkanec pač) posegla po biciklu. Ob vse bolj začudenih in mrkih pogledih ter neodobravajočem mrmranju mimoidočih, sva naposled ugotovila, da kolo ni primerno oziroma celo prepovedano za obisk naravnega parka. Table pač ni bilo nobene. Sva pa vsaj (verjetno) edina Slovenca, ki sta kolesarila po naravnem parku. Ugotovila sva, da je za ljudi Churchilllovega kova (torej lenuhe) možno najeti konje z vodičem, s katerim potem lahko elegantno raziščete dolino vse do vznožja in mogoče še dlje. Najbolj pa seveda priporočam zagrizenim hribolazcem, kajti možnosti pohajkovanj so skoraj neomejene.

Col de Tourmalet

Gavarnie

Francoska Baskija nama je dolgo burila duhove. Na podlagi izkušenj s španske strani Pirenejev sva ugotovila, da gre za pridne in dokaj premožne ljudi s svojim jezikom, navadami in običaji. Eden izmed »običajev«, ki sva ga najprej spoznala, je bil ta, da ne tolerirajo kampiranja na divje. Neke vrste redar v civilu, ki je krožil po parkiriščih, naju je opozoril na napako in naju napotil na plačljiv »štetplac«. Zelo lepa pokrajina, podobna slovenski, lično urejene bele hiške s praviloma rdečimi polkni, red in čistoča povsod so v naju vlivali zaupanje. Počutje in vzdušje je bilo krasno. Žal mi je le, da si nisva mogla ogledati igre jai alai, pri kateri si s posebnimi loparji podajajo žogico podobno basebalski, ki lahko z odbojem od sten doseže tudi 300km/h.

Hostel v Saint Jean de Port

Saint Jean de Port

Espelette

Espelette je mesto feferonov, ki so jih v 16. stoletju prinesli iz Mehike. Poleg tega, da se feferoni sušijo obešeni na skoraj vseh fasadah v mestu (celo glavni hotel), jih zmlete in posušene lahko kupite ob sredah na tržnici. Iz njih delajo celo parfume. Bistvo njihove uporabe je začimba za bayonski pršut.

Celinsko Baskijo sva zapustila v prepričanju, da bova še prišla na obisk. Do San Sebastiana, ki je mimogrede moja druga ljubica (imam pač svoj harem), sva se namenila preko hribovitega Jaizkibela. Vijugasta in ozka cesta, ki privlači kolesarje in pohodnike, se vam oddolži s čudovitimi razgledi in na enem od njih sva preživela večino dneva.

Hendaye + Hondarribia

Hendaye + Hondarribia

V San Sebastian se nama ni nič mudilo, saj sva tam že bila na enem izmed prejšnjih potovanj. Vedela sva, kje bova prenočila, tako da sva imela eno skrb manj. Donostia v baskovščini ali San Sebastian je fascinantno mesto, kulturno središče, mesto festivalov in prireditev, čudovite arhitekture, dodaten čar pa za moj okus naredi še Atlantik. Za več informacij lahko obiščete strani wikipedije: http://en.wikipedia.org/wiki/San_Sebasti%C3%A1n Dilema o tem ali je za kamperiste San Sebastian prijazen kraj ali ne ima kot vsaka medalja dve plati. V mestu je skoraj nemogoče parkirati. Znakov prepovedano za kamperje je ogromno. Redarji se neprestano sprehajajo in kontrolirajo, če je komu že potekel plačilni listek, ki ga bralca sicer lahko kupita na parkomatu. Po drugi strani pa je na hribu Monte Igueldo odličen prostor in izjemna lokacija, katero sva že dvakrat dobro izkoristila. Do desete ure zvečer je zadeva plačljiva, po tej uri pa bosta moja dva bralca lahko v miru parkirala in brez problemov spala vso noč.

San Sebastian

Pogled iz monte Igueldo

San Sebastian bi lahko od tu vzel v dlan, enkraten pa je tudi večerni pogled na mesto v zalivu.

S kolesom je do centra slabe tri minute, nazaj pa precej več, kajti treba je »goniti« navkreber.

Da se nekaj čudnega dogaja na tem hribu, je že drugič pričal za obiskovalce zaprt, starinski, polomljen lunapark ter bolj kot ne na videz zanemarjen hotel z maloštevilnimi gosti.

Sam menim, da gre za politično zadevo, saj je lokacija preveč prestižna, da bi jo lahko pustili vnemar. No, dokler se ne bodo dogovorili, kako in kaj, pa lahko vseeno računajo na najine obiske.

Pogled iz Monte Igueldo

Malo naju je že mučila nostalgija po morju, zato sva iz Španije odšla naproti »surfarskemu« raju.

Biarritz je zelo mondena zadevica in kamperjem dokaj neprijazna. Mislim, da velja za vse prestižne lokacije enaka zgodba.

Ob prejšnjem obisku sva se »švercala« tik ob obali in upala, da bo zadeva pila vodo tudi tokrat. Policist, ki nas je prejšnjikrat (poleg naju še Nizozemce in Avstralce) zbudil ob osmi uri zjutraj, je imel verjetno zlato srce. Ko smo bili vsi pokonci, se je kratko malo usedel v avto in odpeljal. Bili pa so tako civilizirani, da so nas pustili spati vsaj vso noč.

Tokrat pa so višinske omejitve preprečile najino »diverzantsko akcijo«. Nisva bila razočarana, le štelplac, ki ga ponujajo kamperjem, bi lahko bil večji in lociran bolj ob morju. Po krajšem postanku sva se odločila nadaljevati pot do že poznanega in tudi obiskanega Soorts-Hossegorja.

Obala pri Ciboure (HDR)

Glede na to, da je od Biarritza do izliva Garone vsaj tristo kilometrov peščene plaže, sva bila tudi tokrat prepričana, da bova našla svoj prostor pod soncem. Prvo postojanko sva našla v mestu Capbreton. Tu lahko bralca čez dan parkirata kjerkoli, nočitev pa je dovoljena le na plačljivem štelplacu ali v kampih, ki pa se praviloma nahajajo bolj proti notranjosti, tako da idilične sanje o večerni odbojki, roštiljanju in podobnih aktivnostih na plaži pač odpadejo. Midva sva vseeno izzivala srečo in parkirala na parkirišču za obalo. Iz kamperja, moja dva bralca, morja verjetno ne bosta videla, kajti visoka sipina vmes predstavlja pravi »berlinski zid«.

Prepovedana je tudi hoja ali kakšno drugačno »vandaliziranje« teh sipin, ker je baje habitat na njih zelo občutljiv.

Obala pri Ciboure (HDR)

Obala pri Ciboure

Obala pri Soorts-Hossegorju

Zjutraj sta nama dobro jutro voščila policista. S seboj sta imela zemljevid, na katerem je bil lepo označen in s koordinatami opremljen štelplac. V polomljeni angleščini sta povedala, da prvikrat le opozarjajo in naju napotila na plačljiv prostor. Ob najinem izgovarjanju, da tam prejšnji dan ni bilo več prostora, sva dobila odgovor, da je to pač Francija...

Pri naslednji nočitvi nisva hotela izzivati usode, zato sva za nočitev v Hossegorju našla skrito lokacijo pri jezeru, čez dan pa sva lepo vedrila na ogromnem parkingu na plaži.

Poleg windsurferjev (fantje obvladajo) je sicer dokaj miren »boravak« rahlo, ampak res samo rahlo, »zmotil« prihod šestih radoživih Špank starostne skupine od 20-25 let. Videti je bilo, da so najele ogromen kamper in prav po tovornjakarsko privihrale na parkirišče. Opazila sva, da je rezervoar za odpadno vodo več kot poln, kajti sledi lužic, ki so se delale na asfaltu ob parkiranju, so nakazovale na neprimerno »podučenosti« brhkih kamperistk.

Pomislila sva, da bo zadeva verjetno še zelo zabavna in zvečer se je izkazalo, da sva imela prav.

Obiskovalci plaže so počasi zapuščali prizorišče in ostali smo najbolj trdoživi kamperisti in surferji.

Hitro je padla odločitev, da na praznem parkirišču priredimo nogometno tekmo. Punce so bile seveda takoj za, ob pogoju, da se razdelimo na nasprotna moštva po sistemu »chicas con chicos.« Po parih zadetkih na obeh straneh in ob neodločenem izidu ter kolateralni škodi žuljev in krvaveče odprtega prsta moje desne noge, so z zadnjim zadetkom slavile punce.

Obala pri Soorts-Hossegorju

Za nagrado sem jim prinesel steklenico avstralskega Shiraza, nam fantom pa je bila obljubljena neke vrste paella, ki so jo punce družno kuhale kar v kotličku sredi parkirišča.

Zapletel sem se v pogovor z nekim surferjem iz Montpellierja in žalostno sva ugotovila, da nam žandarji ne bodo dali mira. Povedal mi je, da se on vsako noč seli po parkiriščih v okolici. Baje obstaja odlok o izpraznitvi parkirišča (bogati sosedi s hiškami na kolih) do desete ure zvečer, preganjanje zastojkarjev pa se izvaja po vseh bližnjih parkiriščih v okolici. Spanje ni dovoljeno niti v osebнем avtu.

Najine zle slutnje so se že po parih minutah izkazale za resnične. Prihod »modrih« je dodobra razburil sicer razigrano, a že malo okajeno špansko reprezentanco. Ob navedbah, da raje plačajo kazen kot taborijo v kampu, je na koncu le prevladala »modro modra« odločitev o premiku.

Vedela sva, da bo s surferji in »žandarmerijo« noč sigurno pestra, midva pa sva za naslednji dan planirala premik nazaj proti Mont-de-Maersanu, zato sva se poslovila in raje »dezertirala« v najino mirno skrivališče, kjer sva spokojno prespala noč.

Icko

Obala pri Soorts-Hossegorju